

Arkivnr: 2014/19667-72
Saksbehandlar: Stein Ottosen, Per Morten Ekerhovd

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kultur- og ressursutvalet		13.05.2015

Tilskot til vern og vøling av kulturminne 2015

Samandrag

Saka gjeld fordeling av fylkeskommunale midlar til vern og vøling av faste kulturminne. Budsjettpost 10.400.650.01 til dette føremålet for 2015 er sett til kr 761.000,- og kr 130.000 som er omdisponert midlar frå tidlegare år. Til saman er det søkt om kr 9.378.523.

Det er motteke 51 søknader og gjort framlegg om at 27 av søkjarane får tilskot medan 24 får avslag. På grunn av at summen til rådevelde utgjer i underkant av 10% av omsøkt støtte, må mange gode søknader få avslag.

Det vart vedteke nye retningsliner for tilskotsordninga i 2014.

Forslag til vedtak

1. Kultur- og ressursutvalet fordeler 891.000 kroner frå budsjettpost 10.400.650.01:

Tilskot

1	Austevoll	Gauksheim skulehus	30.000
2	Austrheim	Hopland	50.000
3	Bergen	Ervingen	50.000
4	Bergen	Unneland	20.000
5	Bergen	Øvre Korskirkealm.	30.000
6	Bergen	Sagbruk Sælen gård	30.000
7	Bergen	Lønborg, grunnmur	15.000
8	Jondal	Årstove	30.000
9	Kvam	Nes, gamlaløo	50.000
10	Kvam	Stykkje, Husmannsplass	20.000
11	Kvinnherad	Kunesbuo	50.000
12	Meland	Flatøy, notebu	10.000
13	Os	Stuen i gamletunet	12.000
15	Osterøy	Løe(museum)	20.000
15	Radøy	Mjøs, løe	24.000
16	Stord	Eldhus	30.000
17	Tysnes	Skulehus	30.000

18	Tysnes	Årbakka	30.000
19	Tysnes	Uggdal, smie	10.000
20	Tysnes	Færevåg, smie	70.000
21	Ullensvang	Grimo, trekai	50.000
22	Ullensvang	Grimo	20.000
23	Ullensvang	Hesthamar skrivargard	50.000
24	Ulvik	Eldhus	50.000
25	Ulvik	Steinhytte	40.000
26	Ulvik	Larsaselfjøset	20.000
27	Voss	Lærumhuset	50.000
	SUM		891.000

Avslag

1	Askøy	Sjoddien, Strusshamn
2	Austevoll	Litlakalsøy
3	Bergen	Bergen seilskøyteklubb, slipp
4	Bergen	Bergen døvesenter
5	Bergen	Jernbanetrasè
6	Bergen	Godvik, borgundhuset
7	Etne	Vannes
8	Etne	Kasjotten
9	Fusa	Gjøn
10	Fusa	Holmefjord, naust
11	Fusa	Gjøn, stabbur
12	Fusa	Gjøneneset stabbur
13	Kvam	Nes, kvelvbru
14	Kvam	Nes, hovudbygning
15	Meland	Litlebergen, gamlehagen
16	Odda	Murboligen
17	Os	Myrvollen tørrmur
18	Sund	Bygdemuseum
19	Sveio	Bentehuset
20	Ulvik	Hakastad, minnelund
21	Voss	Staup, løe
22	Voss	Evanger brygge
23	Voss	Kyte, løe
24	Voss	Nain(bedehus)

2. Dersom nokre av tiltaka ikkje let seg gjennomføre, kan Kultur- og idrettsavdelinga omdisponere midlane til andre av dei omsøkte tiltaka

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Anna Elisa Tryti
fylkesdirektør kultur og idrett

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 22.04.2015

Saka gjeld fordeling av midlar til Vern og vøling av faste kulturminne. Budsjettpost 10.400.650.01 til dette føremålet sett til kr 891.000,-. Kr 761.000,- for budsjettet for 2015 og kr 130.000,- som er omdisponert midlar frå tidlegare år.

I prioriteringa er det teke omsyn til

- Kulturminneverdi
- Effekt av fylkeskommunal løyving i høve gjennomføring av tiltaket

Bakgrunn:

Tilskot til vern og vøling er midlar fylkeskommunen stiller til rådvelde for ei positiv utvikling og styring av kulturminnevernet i Hordaland. Den generelle interessa for kulturminnevern har auka sterkt dei seinare åra. Samstundes er trongen for tiltak aukande. Demografiske endringar, bortfall av nærings- og landbruksverksemd gjer at mange bygningar vert ståande utan vedlikehald og forfell raskt.

Det er difor naudsynt med ei streng prioritering mellom søkjarane. Det vert gjort framlegg om at 27 av søkjarane får tilskot, medan 24 får avslag. På denne måten vert løyvinga strekt så langt som råd. Tidlegare røynsle med fordeling av tilskot under denne budsjettposten tilseier at mange ikkje kjem i mål med dei små tilskota som kjem ut av ei slik oppstyking. Samstundes er det mange som gjev heilt opp når dei får avslag, og det er difor i mange høve likevel tenleg å gje eit lite tilskot i to eller fleire år for å få tiltaket i gang og halda motet oppe hjå søkjaren. Det er mellom anna fleire som fekk starta opp med tilskotet i tidlegare og som no er stilte inn til nytt tilskot for å føre vidare tiltaket.

Hordaland er eit fylke med mange kulturminne. Kulturminneregistreringar (Sefrak) gjennomført på 1990-talet kartla at talet på hus bygd før 1900 i Hordaland var om lag 50 000. Desse er hus av alle kategoriar (bustad, landbruk, industri, næring, kystrelaterte verksemd, samferdsle mv). Eit fåtal av desse er gjevne lovheimla vern: 461 bygningar med nasjonal kulturminneverdi er freda med heimel i kulturminneloven, og ein liten del er regulert til bevaring i kommunale reguleringsplanar (Plan og bygningsloven § 25.6).

Listene over freda kulturminne frå nyare tid har eit noko skeivt utval – eit stort fleirtal av dei freda bygningane ligg i Bergen, og mesteparten er knytte til gardsanlegg eller embetsmannsgardar. Kystkultur, teknikk og industri og samferdsle er sterkt underrepresenterte tema.

Fleirtalet av kulturminne frå nyare tid har ikkje noko lovheimla vern anna enn dei generelle heimlane i Plan- og bygningsloven. Dette lovverket vert i første rekkje forvalta av kommunane. Mange kommunar har kommunale kulturminneplanar, men det er i liten grad utvikla gode lokale ordningar eller verkemiddel for å hjelpe private huseigarar med kostnadene som er knytt til å eige kulturminne.

Fylkeskommunale midlar til vern og vøling har difor vore eit viktig verkemiddel for å gjennomføre ein regional kulturminnepolitikk, jf. fylkesdelplan for kulturminne. Dette er særleg viktig i høve dei private eigarane som tek stort ansvar for å halde vedlike og setje i stand kulturminne. Midlane har utgjort den regionale beredskapen for å sikre desse ikkje-fornybare ressursane, oppretthalde eit representativt utval av kulturminne frå heile historia og å bidra til at dei kan nyttast som ressursar for samfunnsutvikling og verdiskaping. I mange tilfelle har og fylkeskommunale midlar dessutan vore brukte i spleiselag med andre offentlege aktørar, td. Norsk kulturminnefond, slik at ein samla har makta å utløyse tilstrekkeleg midlar til å få tiltaket gjennomført.

Oppfølging:

Før tilskota vert utbetalte, må tiltakshavaren senda rapport over utførte arbeid og rekneskap og dokumentere at pengane har blitt nytta til det omsøkte føremålet og i tråd med retningslinene til fylkeskommunen om istandsetting av kulturminne. I nokre tilfelle, der tiltakshavaren ikkje har høve til å

forskottera heile summen, kan opptil halvdelen av tilskotet utbetalast på førehand. Er det tvil om eit tiltak tilfredsstillar krava, vert det gjort ei synfaring.

Omdisponerte midlar

<i>Kommune</i>	<i>Tiltak</i>	<i>Søklar</i>	
Fusa	Nothengje, Skår	Sigmund Skår	50.000
Granvin	«Glassbue», Håstabba	Elin Maria Årekol	20.000
Meland	Uteflor på Myrtveit	Anny Hågøy	10.000
Radøy	Kvernhus, Marås	Arne Marås	5.000
Vaksdal	Toskedalsstova	Ragnar Trohjell	30.000
Voss	Eldhus og driftsbygning, Taulen	Liv Maria Taulen	15.000
			130.000